

Положення Європейської соціальної хартії (переглянутої) мають важливе значення для триваючої кодифікації національного трудового законодавства і своєю більшістю знайшли відображення в зареєстрованих проектах Трудового кодексу України.

Список використаних джерел:

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 4.XI.1950). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Європейська соціальна хартія (переглянута) (Страсбург, 3 травня 1996 року). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
3. Щодо приєднання України до низки положень Європейської соціальної хартії (переглянутої). <https://vk24.ua/news/sodo-priednanna-ukraini-do-nizki-polozen-evropeiskoi-socialnoi-hartii-pereglanuto>
4. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14 вересня 2006 р. № 137-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 43. Ст. 418.
5. Про внесення зміни до пункту 2 Закону України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 17.05.2017 № 2034-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 24. Ст. 279.
6. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 № 751-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 49-50. Ст. 463.

Ключові слова: трудові права, європейські стандарти трудових прав, акти Ради Європи, Європейська соціальна хартія (переглянута), законодавство України.

Key words: labour rights, european standards of labour rights, acts of the Council of Europe, European Social Charter (advised), legislation of Ukraine.

ТОДОРІКА КОСТЯНТИН ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

МЕДИЧНА ДОПОМОГА ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ

У сучасних умовах боротьба з синдромом набутого імунodefіциту (СНІД) – особливо небезпечною інфекційною хворобою, що зумовлена вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ), визнана одним з пріоритетних завдань держави в галузі охорони здоров'я населення. Для подолання ситуації, що склалася, нашою державою продовжують вживатися заходи щодо подолання епідемії ВІЛ/СНІДу, попередження його поширення та забезпечення належного соціального захисту інфікованих осіб.

Соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ, здійснюється шляхом їх забезпечення грошовими виплатами, соціальними послугами, соціальними пільгами, натуральною допомогою, медичною допомогою.

На відміну від медичної допомоги, яка відповідно до ст. 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 № 2801-XII передбачає, «діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямовану на профілактику, діагностику та лікування у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами», медична допомога людям, які живуть з ВІЛ, має свої особливості, що проявляються у низці ознак.

Так, отримати медичну допомогу досліджуваного виду можуть виключно люди, які живуть з ВІЛ, до яких належать «особи, в організмі яких виявлено ВІЛ, але які перебувають у стані безсимптомного носійства ВІЛ» та «особи, в яких за результатами медичного та лабораторного обстеження виявлено СНІД чи інші клінічні прояви хвороби, зумовленої ВІЛ» [1].

Особливими є й суб'єкти надання медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ. Так, як передбачено п.п. 1.3–1.4 Порядку організації медичної допомоги хворим на ВІЛ-інфекцію/СНІД, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.07.2013 № 585, при захворюваннях, не пов'язаних з ВІЛ-інфекцією/СНІД, а також у випадках травмування, отруєння, вагітності чи пологів всі види медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, надаються акредитованими закладами охорони здоров'я на загальних підставах.

Виключно вторинна (спеціалізована) та третинна (високоспеціалізована) медична допомога людям, які живуть з ВІЛ, надається визначеним переліком закладів охорони здоров'я, серед яких: центри (відділення) з профілактики та боротьби зі СНІДом; заклади охорони здоров'я, у складі яких функціонують кабінети «Довіра» або кабінети інфекційних захворювань; інфекційні лікарні; багатопрофільні лікарні; клініка Державної установи «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського НАМН України» (за згодою); протитуберкульозні диспансери, туберкульозні лікарні, територіальні медичні об'єднання, які надають спеціалізовану медичну допомогу хворим на поєднану патологію ВІЛ/ТБ [2].

Особливою для медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, є й мета її надання, яка полягає у діагностиці, профілактиці передачі ВІЛ (у тому числі шляхом застосування для планування сім'ї допоміжних репродуктивних технологій) та лікуванні у зв'язку з хворобами, патологічними станами, що зумовлені ВІЛ-позитивним статусом людини, а також у зв'язку з вагітністю та пологами жінки, яка живе з ВІЛ.

Характеристикою медичної допомоги як виду соціального захисту людей, які живуть з ВІЛ, є також те, що вона надається, як правило, довічно. Мова не йде про весь спектр можливих лікувально-діагностичних заходів, право на які мають люди, які живуть з ВІЛ, оскільки ефективність деяких з них обмежена віком пацієнта (наприклад, участь у програмах застосування допоміжних репродуктивних технологій). Проте, антиретровірусна терапія як невід'ємна частина комплексної медико-соціальної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, яка завдяки пригніченню ВІЛ в організмі людини зменшує ризик його передачі та ймовірність інфікування пацієнта збудниками опортуніс-

тичних хвороб, які виникають при істотному зниженні імунітету, здійснюється системно та безперервно, а, отже, довічно.

Ще однією особливістю медичної допомоги як виду соціального захисту людей, які живуть з ВІЛ, є її конфіденційність. Так, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Державного департаменту України з питань виконання покарань, Міністерства праці та соціальної політики України від 23.11.2007 № 740/1030/4154/321/614а «Про заходи щодо організації профілактики передачі ВІЛ від матері до дитини, медичної допомоги і соціального супроводу ВІЛ-інфікованих дітей та їх сімей» медична допомога ВІЛ-інфікованим дітям, дітям, народженим ВІЛ-інфікованими жінками, та ВІЛ-інфікованим вагітним жінкам надається в акредитованих закладах охорони здоров'я як правило за територіальним принципом. Відсутність визначених спеціалізованих закладів охорони здоров'я, які надають медичну допомогу особливим визначеним категоріям людей, які живуть з ВІЛ, не позбавляє пацієнтів (їх законних представників) права вимагати при отриманні медичної допомоги від медичних працівників дотримання принципу конфіденційності та вимог законодавства щодо нерозголошення таємниці діагнозу ВІЛ-інфекції.

Таким чином, одним з основних видів соціального захисту людей, які живуть з ВІЛ, є медична допомога як діяльність професійно підготовлених медичних працівників закладів охорони здоров'я, що пройшли державну акредитацію в установленому законодавством порядку та відповідають визначеним стандартами вимогам, спрямована на діагностику, профілактику передачі ВІЛ (у тому числі шляхом застосування при плануванні сім'ї допоміжних репродуктивних технологій) та лікування у зв'язку з хворобами, патологічними станами, що зумовлені ВІЛ-позитивним статусом людини, а також у зв'язку з вагітністю та пологами жінки, яка живе з ВІЛ, що надається пацієнту довічно з дотриманням принципу конфіденційності та кримінальної відповідальності про розголошення таємниці діагнозу ВІЛ-інфекції.

Список використаних джерел:

1. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 № 1972-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 11. Ст. 152.
2. Про затвердження нормативно-правових актів з питань вдосконалення організації медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.07.2013 № 585. *Офіційний вісник України*. 2013. № 67. Ст. 2449.

Ключові слова: соціальний захист, вид соціального захисту, люди, які живуть з ВІЛ, медична допомога, заклади охорони здоров'я.

Key words: social protection, type of social protection, people living with HIV, medical care, health care facilities.